

Marti Martorell

Alexander (Alejandro Magno) i The Aviator (El aviador)

A causa de l'encàrrec que em va fer Jaume Vidal, director de *Temps Moderns*, d'enviar-li abans d'hora l'article per al número de febrer, tan sols he pogut veure dues pel·lícules, però la sort o la casualitat, tant fa, ha permès que comparteixin molts de punts en comú i, per tant, en comptes de fer-ne crítica a part per a cadascuna, compartiran espai.

En primer lloc, ambdues pel·lícules estan realitzades per dos dels directors nord-americans més singulars avui dia, juntament amb John Sayles o David Lynch, per exemple, amb una llarga carrera al darrere i que encara poden fer-ne un bon grapat més: Oliver Stone en el cas d'*Alexander* i Martin Scorsese en el de *The Aviator*.

En segon lloc, totes dues produccions són les biografies de dos personatges històrics, un en plena era hel·lènica i l'altre en l'època esplendorosa d'Hollywood i que a hores d'ara encara desperten controvèrsia.

Finalment, no es pot deixar de banda la profusió d'efectes digitals que hi ha presents en els dos títols i, ja sigui dit per endavant, ben justificats, sobretot en la pel·lícula de Martin Scorsese.

Respecte d'*Alexander*, una crítica ràpida em porta a dir que es tracta d'una típica pel·lícula d'Oliver Stone, tant per la part bona com per la dolenta. És a dir, d'una banda hi ha una història ben travada i un guió sòlid, però, pel costat negatiu, un excés de verborrea, que es tradueix en una veu en *off* del personatge de Ptolomeu, interpretat per Anthony Hopkins, moltes de vegades redundant, prolix i supèrflua. Oliver Sto-

ne arrossega des de sempre aquest mal: fa pel·lícules d'«idees», d'«hipòtesis», i li costa molt deixar que l'espectador hi entri d'una manera subtil, perquè tot li ha de donar excessivament rosegat. No confia gaire en el poder evocador de les imatges i es recolza freqüentment en la paraula i no hi, per tant, filigranes que n'enriqueixin la part visual. A *Alexander*, doncs, hi ha massa moments en què les imatges són la simple repetició d'allò que ja ha comentat Ptolomeu i esdevenen així força innecessàries.

Ara bé, tampoc no es pot negar que les dues úniques escenes de batalles que hi ha en tota la pel·lícula estan realment ben resoltes. La primera, contra l'exèrcit persa, té una bona planificació i guanya molt amb les insercions de l'ocell que vola per damunt el camp de batalla i que en alguns moments es transforma en els ulls de l'espectador. A més, el públic en

tot moment sap quina és la posició de cada tropa i progressivament veu quina és la part que en sortirà vencedora. De la seva banda, la batalla que transcorre a la selva índia és simplement espectacular i el fragment en què Alexandre està ferit i tot es visualitza en un virat vermell té un aire «lisèrgic» molt escaient per a l'atmosfera que se'n vol aconseguir.

Quant al repartiment, tan sols voldria destacar-ne que és una llàstima que reservessin el paper de mare d'Alexandre per a Angelina Jolie, perquè, en primer lloc, hi ha el factor edat, ja que l'actriu tan sols és un any més gran que Colin Farrell (Alexandre) i, quan aquest representa que ja té vint-i-cinc anys, és difícil d'imaginar-se-la com sa mare; el segon motiu és que Jolie hi fa un paper massa encaratat, perennement enfadat amb tot el món, mentre que la resta d'actors és molt més dútil, Val Kilmer inclòs.

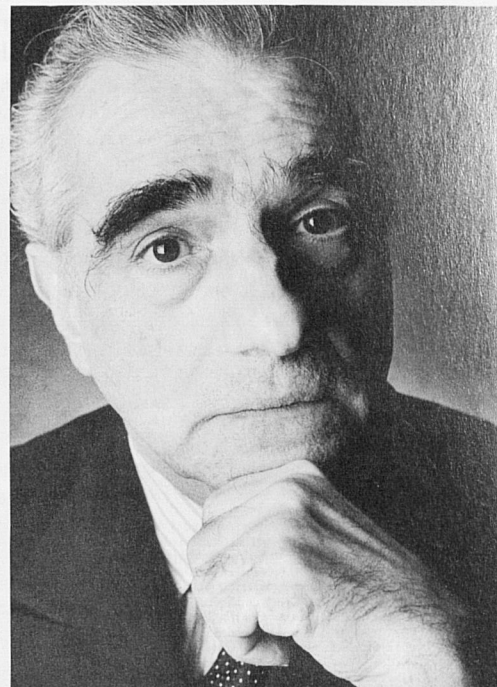
Sobre *The Aviator*, he de reconèixer que les expectatives que me n'havia fet no es varen complir, afortunadament. És una pel·lícula que dibuixa molt bé les peculiaritats d'una de les persones més excèntriques i amb més poder del segle passat, Howard Hughes. A més, al contrari que li passa a Stone, Scorsese sap treure molt de profit de l'aspecte visual per evitar bastant sovint que el desenvolupament de la història sigui poc més que diàleg i més diàleg i una simple exposició d'idees. És en aquest sentit que cal remarcar tot el fragment en què Howard Hughes, molt ben interpretat per Leonardo DiCaprio, està tancat una llar-

ga temporada dins una sala de projecció, sense la companyia de ningú. Scorsese aprofita molt bé la combinació de fragments de música jazz amb projeccions cinematogràfiques d'un desert per mostrar-nos l'inici del viatge de Hughes a l'infern, del qual ja no retornarà mai.

La pel·lícula tracta les tres obsessions que varen marcar una gran part de la vida de Hughes, a més de l'obcecació per evitar agafar tot tipus de malalties infeccioses: els avions; les dones i el cinema.

The Aviator s'estén gairebé fins a l'extenuació en tot allò que va fer Hughes per tenir el poder de l'aviació en les mans i desenvolupar models cada vegada més competitius i amb prou autonomia per fer vols transoceànics. En segon lloc parla d'una part de les dones amb què va establir relacions sentimentals, amb esment especial a la relació amorosa amb Katharine Hepburn (Cate Blanchett) i Ava Gardner, molt ben recreada, en tots els sentits, per Kate Beckinsale. Ara bé, la relació amb el cinema passa més de puntetes, precisament el que m'hauria agradat veure amb més profunditat, sobretot la col·laboració estreta que va tenir durant molts d'anys amb Howard Hawks, a penes esmentat, i molt de passada, en tota la pel·lícula. Això sí, la recreació del *glamour* que suposava el cinema en aquella època sí que queda ben palès.

Finalment, vull remarcar de les dues pel·lícules la utilització massiva d'efectes especials generats per ordinador, però no com a crítica negativa, sinó al contrari,

perquè els dos directors fan servir-los perquè els necessiten: Stone per exposar millor el món clàssic, amb èmfasi especial a la recreació digital de Babilònia; Scorsese per mostrar de quina manera Hughes va poder rodar certes escenes aèries de *Hell's Angels* i, sobretot, l'accident greu que va patir Hughes quan feia proves per a un avió el 1946, molt ben aconseguit i creïble. Seria convenient ara que els joves directors n'apreguessin la vertadera utilitat de la mà d'aquests dos realitzadors que encara ens poden donar més d'una alegria en properes produccions. ■

